

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quis sit ille agnus stans tanquam occisus, habens cornua septem, & oculos septem: Et primùm, cur Christus Agnus dicatur. Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

αὐτὸν ἐν ὄρει μετεώρω ἰσραὴλ, id est, In monte sublimi Iſraēl suspendam illum. Quemadmodum expendit Theodoretus in suis commentarijs super Ezechielem. Theodor. Esai. 33. 8.
 Eandem ex Christo mortuo germinationem pronunciauit Esaias cap. 53. vbi postquam Christi passionem, & mortem multis verbis commemorasset, quasi exponens illum per mortem plantatum in fructus vberimos pullulasse, subiunxit: *Germinationem eius quis enarrabit?* id est, quis poterit enumerare innumerabilem sobolem, quæ ex eo orietur? verbum enim Hebraicum *דור*, dor, significat sobolem, & multorum propagationem: quemadmodum perspicuum est ex Ecclesiaste cap. 1. *Generatio præterit, & generatio aduenit, terra autem in æternum stat.* Et Eccles. 1. 4. Psal. 9. 11. Psal. 9. *Dixit enim in corde suo, non mouebo à generatione in generationem.* Et ex multis alijs locis, vbi idem verbum ponitur: quam eandem sobolem ex Christo orituram habes apud Esaiam eodem cap. cum dicitur, *Ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra siccanti:* Etenim sicut virgultum abscissum magis crescit, ita Christus abscissus per mortem, iterum per resurrectionem pullulauit, sicut Esai. 53. 2. Christus cur germen. radix quoad aspectum quidem oculorum latet sub terra defixa, sed tamen foras virtutem suam exerit, ita Verbum latuit quidem in carne, præcipue verò in cruce. Quam ob causam Esaiæ 40. appellatur Deus absconditus, sed vim tamen eximiam ostendit in debellandis aëris potestatibus, & hominibus ad gloriam pro- uenchendis, Denique eandem ob causam appellatur Christus germen Esaiæ 4. In Esai. 4. 2. die illa erit germen Domini in magnificentia, & gloria, & fructu terre sublimis. Et Genes. 49. 9. D. Ambros. Genes. 49. in benedictione Iudæ, iuxta translationem Septuaginta, *Ex germine filii mei ascendisti.* Quanquam D. Ambrosius libro de benedictionibus Patriarcharum c. 4. locum hunc ad incarnationem refert. *Ex germine, inquit, ascendit, eò quòd tanquam frutex in alio uirginis genuit, & ut flos boni odoris ad redemptionem mundi mater- nis uisceribus in splendore nouæ lucis emissus ascendit, iuxta Esaiæ uaticinium cap. 11. Esai. 11. 4. Erigitur uirga de radice Jesse, & flos de radice eius ascendet.*

Quis sit ille agnus stans tanquam occisus, habens cornua septem, & oculos septem: *Et primum, cur Christus Agnus dicatur.*

SECTIO III.

Commemorat Ioannes uidisse se in medio throni, & quatuor animalium, & I. uiginti quatuor seniorum, agnum quendam stantem, tanquam occisum, habentem cornua septem, & oculos septem, qui de dextera sedentis in throno librū illū accepit, de quo superius disseruimus, quem agnum Christum Dominū esse nemini dubiū esse debet. Illud explicandū superest, cur appelletur agnus, cur stet, cur tanquā occisus appareat, cur denique habeat cornua septem, & oculos septem.

Igitur ut à primò ordiamur, sciendum est Christum in sacris literis, non solum leonem, propter ea, quæ paulò antè diximus, sed etiam Agnum propter multa alia appellari. Primum, quia ueluti Agnus fuit pro hominum salute in cruce Christus cur dicatur agnus Ori. ceter. Baptista. Num. 28. 2. immolatus, quæ ratio est Origenis homilia 24. super numeros. Imò & Ioannis Baptista cum dixit, *Ecco Agnus Dei, ecco qui tollit peccata mundi:* nimirum immolatus in cruce. Quam etiam ob causam fuit olim expressus in iugi illo sacrificio legis veteris, in quo Deus præcepit, ut sibi quotidie duo agni immolarentur, Num. 28. 2. Numerorum 28. *Offeretis agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocaustum sempiternum: unum offeretis mane, & ad alterum ad uesperam.* Quo loco est obseruandum, quanquam in lege veteri multa animalium genera, siue terrestria, siue uolatilia fieri consueuerint, nihilominus iuge sacrificium, ex solis agnis præceptum fuisse.

Profant salu-
is fidelium san-
cti, Christi
sacrificio ad-
iuncti.

Exod. 12.
D. Gregor.

quod videlicet expressus Christi sacrificium representare. Itaque cetera omnia sacrificia ad hoc sacrificium iuge quasi adiungebantur, quia hoc solum quotidianum erat, quo significabatur, licet omnes sancti, qui pro Christo passi sunt, profant ad salutem fidelium, id tamen non habere, nisi quatenus Christi sacrificio adiunguntur. Eandem ob causam fuit Christus expressus in agno illo, cuius sanguine precepti sunt liniri postes, & superliminaria domorum filiorum Israel. Exod. 12. Quemadmodum prater alios explicauit D. Gregorius homil. 22. super Euangelia: *Quis, inquit, sit sanguis agni, non iam audiendo, sed bibendo didicimus, qui sanguis super utrumque postem ponitur, quando non solum ore corporis, sed etiam ore cordis hauritur, nam qui sic redemptoris sui sanguinem accipit, ut imitari passionem illius nedum velit, in vno tantum poste sanguinem posuit. Quid vero est illum ponere in superliminariis domorum: Mens nostra domus est, cuius domus superliminare est ipsa intentio, qua praeminet actioni, qui igitur intentionem cogitationis sua ad imitationem Dominicae passionis dirigit, in superliminari domus agni sanguinem ponit.*

III.
Christi man-
suetudo in
passione.
Esai. 53. 6.
Petr. 2. 23.

Secunda ratio, cur Christus agno comparatur, desumitur ab admirabili mansuetudine, quam in passione praefertim exhibuit, quam suspiciens Esai. cap. 53. dixit: *Oblatus est quia ipse voluit, & non aperuit os suum, sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente se obmutescet.* Quam etiam expendit Petrus prima sua epistola, cap. 2. *Cum malediceretur non maledicebat, cum pateretur non comminabatur.* Verum quod mirum esse videri debet, ob hanc ipsam mansuetudinem principatum dicitur hic agnus obtinuisse: quemadmodum cecinit Esaias cap. 16. *Emitte agnum Domine dominatorem terra de Petra deserti, ad montem filiae Sion.* In quem locum Rabbi Ioseph, & ferè alij Hebraeorum dicunt, Moabitas consueuissent tributum mittere ad Regem Israel centum millia agnorum, mortuo autem Achab amplius ea non misisse, ut refertur 4. Reg. 3. Itaque confirmatum Israellem nunc dicere: *Mitte agnos dominatori terra,* (sic enim legunt ex Hebraeo,) id est, Ezechiae. De Petra deserti, quae vna est ex urbibus Moab. Verum suo modo nugantur Hebraei, locus enim de Christo intelligitur, ut exponit D. Hieronymus in commentarijs super Esaiam, qui ait transferti posse ex Hebraeo *Dominatori terra, & dominatorem terra,* ut sit sensus, hunc agnum, qui vel ipse est dominator terra, vel immolatur dominatori terra, venturum esse ex Petra deserti, quae erat ciuitas Moabitarum, vbi nata fuit Ruth, ex qua Christus descendit, licet per petram deserti D. Hieronymus ipsam Ruth interpretetur, quae propter infidelitatem Petra quaedam Gentilitatis fuerit: plerique totam regionem Moab, quod sit in Arabia petrae.

Esai. 16. 1.
Rab. Ioseph.

4. Reg. 3.

D. Hieron.
Per petram
deserti quid
intelligendū.

III.
Deipara re-
fugium mor-
taliū.
Hebraeorum
sententia re-
fellit.

Denique alij beatam Virginem, quae Petra est refugij omnium mortalium. Quod verò Rabbi Ioseph, & Hebraeorum sententia defendi non possit ex eo est perspicuum, quod nulla erat oratio, cur Ezechias dominator terra appellaretur, cum duabus tantum tribubus imperaret. Accedit quod nunquam Regi Ezechiae illi agni debiti, aut soluti fuerunt: Nec verò Osee vltimus Rex Israel potest vltimo modo intelligi, quippe qui huius vaticinij tempore, aut regnum iam amiserat, aut certè in eo erat statu, ut appellari dominator terra non potuerit, neque vltimus Princeps cogi ad ei pendendum tributum. Facit praeterea quod Septuaginta interpretes: *Dominatorem non Dominatori* translulerunt. Verum de hoc vaticinio in nostra victoria fufius, illud tantum hoc loco admonentes, restè Christum, cum agnus dicitur, dominatorem terra appellari: quia mansuetudine, & amore, vniuersum mundum sibi subiecit, quemadmodum ei gratulatur Regius vates Psalm. 44. *Intende, prospere procede & regna, propter mansuetudinem:* quam etiam ob causam hoc ipso loco Apocalypsis, cum in specie agni Christus apparuisset,

Mansuetudi-
ne subiecit
mundum
Christus.
Psalm. 44. 7.

vnus ex vigintiquatuor senioribus clamauit: *vicit leo de tribu Iuda*, tunc nimirum leonis fortitudinem, & victoriam in Christo agnoscens, cum agni mansuetudinem in eo spectauit. Tertia ratio ducitur ab innocentia: quemadmodum docet Gregorius Nazianzenus oratione in sanctum Pascha.

Quarta, & postrema, ex eo quod Christi meritis tanquam agni vellere induimur, quæ ratio est eiusdem Nazianzeniloco citato, D. Epiphanijs lib. 3. contra hereses, & Diui Hieronymi super cap. 13. Esaiæ: *Non solum inquit, sanguine suo nos redemit, se etiam lanis operuit, ut infidelitate argentes sua veste calefaceret*, iuxta illud ad Gal. 3. *Quotquot in Christo baptizati estis, Christum induistis*, Et ad Rom. 13. *Induimini Dominum* Atque hoc e quidem vellus, quo Agnus iste celestis nos induit, verè auream est: vt eius obtinendi gratia multo plura subijce debeamus pericula, quàm fuerint illa, quibus Iason, & celeberrimi illi Argonautæ ad fabulosum illud vellus aureum quærendum, se difficillimæ navigationi obiecerunt.

Cur Agnus apparuerit stans, & tanquam occisus.

SECTIO IV.

Quod ad secundum attinet subiungit Ioannes, eiusmodi Agnum stantem apparuisse: cuius res multiplex affertur ratio. Prima est Gloſſa, quia nimirum reuertit ad vitam immortalem. Secunda est Richardi de sancto Victore, apparuisse stantem, quasi paratum ad perficiendum opus redemptionis. Tertia Pannonij apparuisse stantem tanquam ad iudicandum, iuxta illud Esaiæ 3. *Dominus stat ad iudicandum populos*. Quarta Ansberti, Hugonis Cardinalis, & aliorum ad opitulandum: quæ ratio est etiam D. Gregorij homil. 9. super Euangelia: quo loco reddens rationem cur beatus Stephanus Actor. 7. vidit Christum non sedentem, sed stantem *Sedere, inquit, iudicantis est, stare pugnantis vel alimantis*: quia igitur redemptor noster assumptus in celum omnia iudicat, propterea cum Marcus sedere describit capite vltimo: Stephanus verò in labore certaminis positus, stantem videt, quem adiutorem habuit, quia vt in terra persecutorum infidelitatem vinceret, pro illo de celo Christi gratia pugnavit. Quinta, & postrema est D. Augustini libro quæſtionum in nouo Testamento, quæſtione octuagesima octaua, si eius est illud opus, stare Christum ante thronum Dei, quasi aduocatum pro hominibus *In veteri, inquit, testamento Esaias Christum vidit sedentem cap. 6. at in nouo Stephanus stantem, Actor. 7. Quomodo, inquit, post triumphum videtur stare quasi subiectus, & antequam vinceret, sedere quasi Dominus? sed profecto visus est quasi Rex accipiens plebem, atque adeo se ostendit sedentem, quia in pace erat causa diuinitatis: Stephano irem autem vt stans appareret, fecit calumnia Iudaorum. In Stephano enim saluatoris causa vni pariebatur: ideo sedente iudice Deo stans apparuit quasi qui causam diceret, & quia bona causa eius est, ad dexteram iudicis erat, omnis enim, qui causam dicit, stet necesse est. Hæc Augustinus.*

Quod attinet ad tertium, ait Ioannes eundem agnum apparuisse tanquam occitum: quo testimonio abuti iunt complures heretici ad probandum Christum Dominum non fuisse verè mortuum, siquidem non occisus, sed tanquam occisus à Ioanne dicitur: quæ heresis ex variis capitibus ortum habuit, quidam eo inficiebantur Christum verè mortuum, quia impie existimabant eum non habuisse verum corpus, sed phantasticum & apparens: in quo errore fuerunt Manichæi, Priscillianista, & alij: aduersus quem errorem disputat Tertullianus in libro de Carne Christi & libro de præſcriptionibus hæreticorum, Iustinus martyr in secundo Apologetico pro Carilianis, diuus Epiphanius hæresi 41. 42. & 66. D. Epiphanius

R. iij